

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 116
hallituksen esityksen johdosta laiksi laivanisännistöyhtiön ja laivanisännän verottamisesta sekä laiksi merenkulun veronhuojen-
nuksista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 14 päivänä tammikuuta 1983 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele-
vasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o
276 laiksi laivanisännistöyhtiön ja laivanisän-
nän verottamisesta sekä laiksi merenkulun ve-
ronhuojennuksista annetun lain 1 §:n muut-
tamisesta.

Laivanisännistöyhtiö on perinteinen kauppamerenkulun yhtiömuoto, jota koskeva kauppa-
oikeudellinen lainsäädäntö sisältyy merilakiin. Laivanisännistöyhtiö syntyy, kun kaksi tai
useampi henkilö tai yhteisö liittyy yhteen har-
joittaakseen merenkulkua ansiotarkoituksessa
omalla aluksella. Laivanisännistöyhtiö ei ole
juridinen henkilö samalla tavoin kuin esimer-
kiksi osakeyhtiö. Kukin osakas vastaa isän-
nistön velvoitteista, mikäli niitä ei voida suo-
rittaa isännistön varoilla, henkilökohtaisesti
laivanosuutensa mukaisessa suhteessa.

Tulo- ja varallisuusverolain säätämisen yh-
teydessä myös laivanisännistöyhtiön verotuk-
sellinen käsittely muuttui. Laivanisännistöyhtiötä
pidetään yhtymänä, jota ei veroteta erik-
seen, vaan sille vahvistettu verotettava tulo
ja varallisuus jaetaan verotettavaksi osakasten
tulona ja varallisuutena. Laivanisännistöyhtiön
tappiota ei kuitenkaan jaeta isännille, vaan
se vähennetään yhtiön tulosta viiden seura-
van verovuoden aikana. Seurauksena tästä voi
olla, että tappio tulee vähennetyksi vain osit-
tain tai jää kokonaan vähentämättä.

Laivanisännistöyhtiöiden verotus muissa
Pohjoismaissa muistuttaa jossakin määrin Suo-
messä tapahtuvaa verotusta. Olennaisin ero
Suomessa vallitsevaan tilanteeseen verrattuna
on yleensä poistojen verotuskäsittelyssä. Meil-

lä poistot tehdään vain laivanisännistöyhtiön
tuottamasta tulosta, kun taas yleensä muissa
Pohjoismaissa laivanisännät saavat tehdä pois-
tot omassa verotuksessaan.

Hallitus ehdottaa, että laivanisännistöyhtiön
osakkaat eli laivanisännät saisivat omis-
ta tuloistaan vähentää laivanisännistöyhtiölle
kuuluvasta aluksesta tehtävät vuotuiset pois-
tot. Poistot siirtyisivät yhtiöltä laivanisännil-
le vain sellaisessa laivanisännistöyhtiössä, jon-
ka perustajina ovat liiketoimintaa harjoittavat
yhteisöt. Vastaavasti vain mainituilla yhteisöil-
lä olisi laivanisänninä oikeus vähentää osak-
kuutensa mukainen osuus aluksen hankinta-
menosta vuotuisin poistoin. Merenkulun ve-
ronalennuksista annettua lakia ehdotetaan sa-
malla muutettavaksi siten, että lain tilauspois-
toa ja alushankintavarausta koskevia säännök-
siä ei sovellettaisi sanottuun laivanisännistö-
yhtiöön. Lakiehdotuksen tarkoittaman laivan-
isännistöyhtiön ja sen isäntien verottamisesta
säädetäisiin erillinen laki, jota sovellettaisiin
niihin yhtiöihin, jotka on perustettu tai joille
kuuluva alus on merkitty alusrekisteriin vuon-
na 1983 tai sen jälkeen.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut
hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset
tarkoituksenmukaisiksi. Hallituksen esityksen
perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt
asettaa puoltamaan hallituksen esitykseen si-
sältyvien lakiehdotusten hyväksymistä.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

*että Eduskunta päättäisi hyväksyä
hallituksen esitykseen sisältyvät laki-
ehdotukset muuttamattomina.*

Helsingissä 25 päivänä tammikuuta 1983

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja Rantala, jäsenet M. Järvenpää, Koppanen, Lampinen, Linna, Muur-

man, Niskanen, Rosnell, Sirén, A. Stenbäck, Surakka, Sutinen, Tamminen ja Tenhiälä sekä varajäsenet Kangas, Malm, Pohjala, Poutanen, Puolanne ja Rönholm.

Vastalause

Valiokunnan enemmistö on päättänyt puoltamaan hallituksen esitystä (1982 vp. n:o 276) laiksi laivanisännistöyhtiön ja laivanisännän verottamisesta sekä laiksi merenkulun veronhuojennuksista annetun lain 1 §:n muuttamisesta. Asia ratkaistiin varsin pikaisen käsittelyn tuloksena, jolloin ei ollut mahdollisuutta muun muassa selvittää, olisiko hallituksen esitys ollut mahdollista korjata meitä tyydyttävään muotoon. Tästä syystä päädyimme ehdottamaan hallituksen esityksen hylkäämistä.

Hallituksen esityksessä ei ole selvitetty lakiesityksen vaikutuksia tuloveron tuottoon. Lisäksi se jättää ilmeisiä mahdollisuuksia perustaa laivanisännistöyhtiö keinottelutarkoituksessa, kun yhtiön voisivat muodostaa kaikki lii-

ketoimintaa harjoittavat yhteisöt ja aluksen hankintamenoon kohdistuvat poistot voitaisiin vähentää verotuksessa mistä tulosta hyvänsä. Näin laki on tarpeettoman laaja-alainen sen hallituksen esityksen perusteluissa mainitun tarkoituksen kanssa, että uusi verotusjärjestely rajoittuisi ennestäänkin aluksia omistaviin laivanisäntiin. Ehdotetussa muodossaan laki johtaisi keinotteluluontoisiin investointeihin, joiden suhdannepoliittinen vaikutus olisi hyvin kielteinen.

Edellä sanottuun viitaten ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 25 päivänä tammikuuta 1983

Helvi Niskanen
Irma Rosnell

Kauko Tamminen
Matti Järvenpää